

12.75x15.44	1	עמוד 28	Haaretz - Haaretz	11/11/2016	55882244-8
קרון קיימת לישראל - 40169					

אחרי מות

עופר אדרת

מבית היתומים לצמרת קק"ל

מרדכי רוה, יערן

2016-1929

תעסוקה לעולים החדשים. יותר מ-5,000 פועלים עסקו או במ־שימה. לימים תיאר רוה את זיכרונותיו מהנטיעות ב"יער הק־דושים", שניטע ב-1951 בפרו־דור ירושלים כגלעד לקורבנות השואה: "העולים הגיעו אלי לע־בודה עם חליפות ועניבות ולרא־שם כובע קסקט. אף אחד מהם לא חייד ולרובם היה מבט חרד... את הרגשת הניצחון חשתי לאחר זמן קצר כשהגיעו לעבודה עם חיוך על הפנים".

לצד זאת, הוא תרם לפיתוח המושב, ובמשך שנים רבות שי־מש כיר־הוועד המקומי. בגיל 40 למד לתואר ראשון בלימודי המ־ורח התיכון באוניברסיטה העב־רית, שסלל את דרכו לתפקידים ניהוליים בקק"ל, שבה עבד מגיל 22 עד גיל 65.

"זכיתי בשלוש זכויות: עלייה לארץ, שותפות בכניית הארץ וצ־ביעת ארץ ישראל בירוק", אמר. הוא הותיר אחריו את אשתו מל־כה, שלושה ילדים, שמונה נכדים ושמונה נינים.

אלי, ויצא למרסיי בצרפת, שם עבר הכשרה לקראת עלייתו לא־רץ ב-1949. תחנתו הראשונה היתה קיבוץ בארות יצחק, שם הכיר את מלכה, עולה ממצרים ששוכנה במ־עברה הסמוכה. השניים נישאו, וב-1950 הקימו את ביתם במושב בית זית בהרי ירושלים שנוסד זמן קצר לפני כן.

במקביל לעבודה במשק החק־לאי במושב, רוה הועסק כפועל במ־סגרת העבודות היוזמות של קק"ל בשנותיה הראשונות של המדינה. בתוך זמן קצר קודם לתפקיד מד־ריך, שהכשיר לעבודה חקלאית מאות עולים, בהם רבים ממרוקו, תימן ועיראק.

קק"ל עסקה כנטיעות בא־רץ מסוף מלחמת העולם הראש־נה. כפי שכתב לימים רוה במא־מר "היער והייעור בישראל מאז קום המדינה", 40 אלף דונם יע־רות חדשים ניטעו בארץ בין 1920 ל-1948, לפי תוכנית שהגה האגרו־נום והפעיל הציוני עקיבא אטינגר. בשנות ה-50 בוצעה נטיעת יערות נרחבת כדי לפתור בעיות

מעל ארבעה עשורים עבד מר־דכי רוה בקק"ל. תחילה כפועל פשוט, אחר כך כמדריך, כמפקח וכמנהל חבל, ובסוף כמנהל אגף הייעור. "חלקים גדולים של הצ־בע הירוק במדינה הם פרי מח־שכתו ועבודתו", אמרה בתו, אתי. "איש צנוע, שכמעט אינו ידוע, וב־כל זאת — כל הארץ מיוערת בז־כותו", הוסיפה חברתו למושב בית זית, תקוה ניב.

רוה נולד ב-1929 באלכסנד־ריה במצרים. מוצאה של משפחת אביו היה במרוקו. בשנות ה-20 של המאה הקודמת היא התמקמה בטב־ריה, אך ירדה בהמשך למצרים. גם לאמו היו שורשים ספרדיים. אביו מת כשהיה בן שש, והוא גדל בבית יתומים יהודי באלכסנדריה. כשהיה נער הצטרף לתנועת הנוער "בני עקיבא". בין הפעילים, שהיו לחב־ריו, היו גם דמויות מפתח בפרשת "עסק הכיש", בהם משה מרווק וש־מואל עוז, שב-1955 הוצאו להורג במצרים בגין ריגול לטובת ישראל. לאחר קום המדינה, כשהיה בן 19, לקח עמו את אחיו הצעיר,